

BELÜGYMINISZTERIUM

Szám: 50-12/2/1981.

*Működését el képe fodor r. ady
OK-ra helyre 2006. 03.08. an/1
megmunkálta. H.*

SZIGORUAN TITKOS!	
Kt. sz.: 7-367/81	Lap. sz.: 1134
Dátum: 1981 MAJ 18	
Címzett:	

Szigoruan Titkos!
Különösen fontos!

Sorszám: 37
Melléklet: 1 db

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK

Minőség felülvizsgálat

...2./1981.számú

K Ö R L E V E L

Budapest, 2006.05.08.

*Dr. Major János a társaság
Munka feladatok*

a bűnözés és a bűnüldözés helyzetének értékeléséről, az aktuális feladatok meghatározásáról

Budapest, 1981. május hó 11.-n.

Mellékelten kiadom az 1981. április 24.-i országos főkapitányi értekezlet beszámolóját.

Főkapitány elvtárs gondoskodjon arról, hogy:

- az állomány a beszámolóban foglaltakat megismerje;
- a bűnügyi helyzet értékeléséből adódó elvárások érvényesüljenek a főkapitányság soronkövetkező feladatainak meghatározásában;
- végrehajtását ellenőrizték.

Felterjesztve:

Miniszter elvtársnak
Államtitkár elvtársnak
Készült: 90 pl.-ban
Kapják : elosztó szerint.

*Ladvánszky Károly
r. vezérőrnagy*

Szám: 50-12/2/1981.

Sorszám: 37.

A BÜNÖZÉS ÉS A BÜNÜLDÖZÉS HELYZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE, AZ AKTUÁLIS
FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

A bűnözés és bűnüldözés legfontosabb kérdéseinek áttekintése arra utal, hogy a tartós irányzatok megállapításához hosszabb időszak adatainak egybevetése szükséges; de minden évben felmerülnek olyan új jelenségek, melyekre a rendőri munkának időben reagálni kell. A tájékoztató ezért elsősorban az utóbbi években uralkodóvá vált helyzet és az alapvető összefüggések elemzésére kívánja a fő hangsúlyt fordítani, kiemelve az 1980-ban felmerült időszerű problémákat.

A Magyar Szocialista Munkáspárt XII.Kongresszusának határozatai, amelyek az elkövetkező időszakra nézve megjelölték a gazdasági építés, a társadalmi fejlődés, az ideológiai-kulturális munka, és nem utolsósorban az állami élet további fejlesztésének irányát, a belügyi munka elé is fontos célkitűzéseket állítottak. A határozatnak a Belügyminisztérium területén történő végrehajtását 1980. novemberében parancsnoki értekezlet tárgyalta meg, majd kiadásra került a minisztérium egész területét átfogó feladatterv is. Ezek alapján számba kell venni azokat a tennivalókat, amelyeket a rendőri szerveknek a bűnözés mai helyzetét és sajátosságait figyelembe véve, a bűnmegelőzés és bűnüldözés hatékonyabbá tétele érdekében meg kell valósítani.

A bűnüldözés sajátosságainál fogva nemcsak a belső munkamódszerek, eszközök fejlesztése; tevékenységünk személyi, szervezeti és tárgyi feltételeinek javítása került előtérbe, hanem a belügyi munka célszerű kapcsolódásából adódó lehetőségek, és ezen túlmenően a társadalmi méretű komplex közreműködés igénye is megfogalmazásra került. A tapasztalatok ugyanis mindinkább azt bizonyítják, hogy egyes köztörvényes bűncselekmények szélesebb értelemben vett köz-

biztonsági gondokat jelenthetnek, veszélyeztetik a közterületek rendjét és a közlekedés biztonságát, nem egy esetben politikai jelleget ölthetnek, végső soron társadalom-politikai problémát okozhatnak. Ennek megfelelően az ellenük folytatott harcnak is hangsúlyozottabban ki kell lépni a bűnügyi szervek szűkebb hatásköréből és mind szélesebb alapokra kell helyeződnie.

A jelzett idő-intervallumban és szemlélet-módban számot kell adni a bűnügyi munka egészéről és főbb elemeiről, összetevőiről. A tájékoztató

- először: a bűnügyi operatív helyzetet,
- majd : az erre épülő bűnüldöző munkát,
- végül : a kongresszusi feladattervet alapulvéve, a jövő néhány fő feladatát ismerteti.

I.

A bűnügyi operatív helyzet folyamatos, megalapozott elemzésének kiemelt jelentőséget tulajdonítunk, mert a problémák felismerése az első lépés ahhoz, hogy megfelelő ellenintézkedéseket tegyünk egy kedvezőbb helyzet kialakítása érdekében.

Az erőfeszítéseket szembesítve a tényekkel, megállapíthatjuk, hogy a bűncselekmények visszaszorításában, a tudatos és tervszerű megelőzésben csak kezdetiek az eredmények. A bűnözés össz volumenét az utóbbi években az emelkedő tendencia jellemzi. Ez annál is inkább figyelmeztető, mert az új büntető törvénykönyvvel - becslések szerint több ezer - jogsértés került ki a büntetőjogi üldözhetőség köréből. 1980-ban az ismertté vált bűncselekmények száma meghaladta a 130 ezret, mely egyben azt is jelenti, hogy ilyen magas nagyságrend az egységes rendőri és ügyészi statisztika fennállása óta még nem volt.

A kedvezőtlen helyzet kialakulásának igen sok összetevője van. Többek között figyelembe kell venni, hogy:

✓ - mind a társadalmi, mind a személyi tulajdon további gyarapodása következtében jelentősen bővült a bűncselekmények által veszélyeztetett és védelmet igénylő, egyre nagyobb értéket képviselő különböző ingó- és ingatlan vagyontárgyak köre;

- a bűnüldözés helyzetét nehezítette az idegenforgalom kísérő jelenségeként hazánkban megjelenő új típusú, szervezett, nálunk eddig ismeretlen bűnözési módszerek megjelenése;

- az állampolgárok részéről helyenként idegenkedés tapasztalható a rendőri intézkedésekkel szemben, ugyanakkor a lakosság egyes rétegeinek kriminálérzékenysége - különösen a szándékos élet elleni, valamint a közrendet, köznyugalmat súlyosan zavaró bűncselekmények eseteiben - fokozódott.

Ugy tűnik, hogy a bűnözés okainak és elősegítő körülményeinek megszűnésében a vártnál lassabb az előrelépés. Emellett ugyanakkor azt is meg kell mondanunk, hogy a jelentős munkateher, a bűnügyek feldolgozásának adminisztrációja, sokirányú kötöttsége és határideje; nem egy esetben a szerv munkájának értékelési és megítélési gyakorlata a megtörtént bűncselekmények törvényes lenyomozását helyezi előtérbe. Ennek következtében nem erősödik megfelelően a bűnüldöző munka támadó jellege, hátrányt szenved a megelőzés.

A bűnözés területi elrendeződése sajátos képet mutat. Az ismertté vált bűncselekmények dinamikáját az elmúlt öt évben kizárólag a városi bűnözés nagyságrendjében történt változás befolyásolta. Jelentősen nőtt a vidéki városok kriminalitása; Budapest-ten realizálódott 1980-ban csaknem minden harmadik bűncselekmény.

Mellette Pest és Hajdu megyék bűnügyi fertőzöttsége fokozódott erőteljesebben. A kialakult helyzetből önként adódnak feladataink; a súlyponti területek, valamint a városok - elsősorban a nagyvárosok - élet és vagyonbiztonságának erősítése terén.

✓ A vagyon elleni bűncselekmények sokkal inkább az általános bűn-
megelőzés kulcskérdését jelentik, mint bármely más időszakban.
Az e kategóriába tartozó jogsértések növekedése 1980-ban meghaladta az összbünyözés emelkedését és részarányuk több mint 60
%-ot tett ki. Fokozott megelőzésük szükségességét nyomatékosan aláhúzzák pártunk kongresszusán megfogalmazott követelmények, melyek a szocialista társadalmi viszonyok és rendszerünk szilárd gazdasági alapja, a termelőeszközök szocialista tulajdona, valamint a munkával szerzett személyi javak védelmét fontosnak tartják, elismerik és garantálják.

A bünyözés egészének emelkedése, a lokális és strukturális elrendeződés változásai az ország alapvetően kiegyensúlyozott közbiztonsági viszonyainak alakulásában ugyan nem okoztak törést, de az előrejelzések összeállításánál és a jövő feladatainak kijelölésénél nem lehetnek közömbösek. Reálisan számolnunk kell azzal, hogy a bünyözök részéről folytatódik az aktivitás, mely időszakonként volumenében is nagyobb, minőségi követelményeiben állandóan fokozódó igényeket támaszt a rendőri szervekkel szemben.

Néhány negatív jelenséget külön is ki kell emelni, melyek országos gondként jelentkeznek és meglétüket, esetenként erősödésüket a munka irányának meghatározásánál, az erők és eszközök felhasználásánál feltétlen figyelembe kell venni:

✓ 1. A társadalmi tulajdon és a népgazdaság fokozott veszélyeztetettsége.

Erőteljesen növekedett a lopások, a sikkasztások és a csalások száma. A büntettek jellegében két tendencia egyre határozottabban jelentkezik;

- Egyrészt: néhány gazdasági és kereskedelmi egységben bűnszövetségek alakulnak a társadalmi tulajdon fosztogatására. Résztvevői között nem egyszer megtalálhatók azok a személyek, akiknek feladatuk a közös vagyon megóvása, maradéktalan megőrzése.

- Másrészt: növekszik a bűncselekmények tárgyi súlya, időtartama és egyben veszélyessége. A gyakran több éven keresztül folytatott visszaélések nyomán mind nagyobb károk keletkeznek. Az elmúlt évben befejezett bűnügyek közül 44 eset meghaladta az 500 ezer, további 13 pedig az egymillió forint kárértéket.

A gazdálkodási kötelességeket sértő bűncselekmények ismertté vált esetei változatlanul minimálisnak értékelhetők. Ebben érzeti hatását az a helyes koncepció, mely szerint a büntetőjog alkalmazása a gazdasági élet területén csak végső eszköz, amikor a népgazdaság érdekeinek védelme más úton nem biztosítható. Tükröződnek ugyanakkor olyan nehézségek is, mint a gazdasági döntésekért való felelősség elmosódása, a keret-szabályozást kitöltő normák bonyolultsága, változékonysága. Tapasztalható emellett a rendőri szervek részéről is bátortalanság és bizonyítással együttjáró sokirányú munkateher elkerülésére törekvés.

A gazdasági jellegű visszaélések gyakran párosulnak korrupciós, közélet tisztaságát sértő cselekményekkel. Elkövetésükhöz hátteret biztosít a társadalmi élet több területén meglevő csuszópénzek, elvtelen kapcsolatok, kijáráások gyakorlata. A közvélemény - teljes joggal - élénken reagál a szocialista elosztás rendjét torzító jelenségekre, mely rendőri szerveink részéről is felelősségteljes, aktív felderítő munkát követel. Várható, hogy gazdasági nehézségeink; a fizetőképes kereslet kielégítetlensége; a kereskedelemben, a szolgáltatásban, a kisiparban en-

gedélyezett újrendszerű gazdálkodási egységek további bünelkövetési lehetőségeket teremtenek, illetve a veszélyeztetett területek átrendeződnek. A társadalmi tulajdon és a népgazdaság védelmének megváltozott feltételeit és a kialakult helyzet új vonásait - az állambiztonsági és a rendőri szervek közös előterjesztésben - a BM Kollégiuma ez év első felében fogja áttekinteni.

1981. V. 26-

A szocialista tulajdon elleni bűncselekmények többségének elkövetését a félkész és késztermékek, anyagok, eszközök, szer-
számok hanyag, gondatlan tárolása; az alapvető őrzési, biztonsági feltételek hiánya tette lehetővé. A lopások növekedéséhez hozzájárult az ellenőrzések elmulasztása vagy felületessége, a számviteli rend és a bizonylati fegyelem lazasága. A nagy kárt okozó bűncselekmények elkövetői rendszerint az ellenőrzésre hivatott személyek korrumpálásával teremtették meg a visszaélés elkövetésének lehetőségét.

2. A bűnözés nemzetközi vonásainak erősödése.

Az idegenforgalom - a számszerű csökkenés ellenére is - tömegméretű maradt. A nemzetközi mobilitás folyamatában egyre inkább meghuzódnak és bekapcsolódnak azok a külföldi és magyar állampolgárok, akik bűncselekményeket igyekeznek elkövetni. A szervezett bűnözés a rendőri szervek számára növekvő és több vonatkozásban újszerű gondokat jelent:

- Ennek egyik összetevője, hogy tovább emelkedett a devizajogszabályainkat megsértők száma. A lefoglalt csempészáruk értéke az elmúlt évben csaknem megkétszereződött és elérte a 82 millió forintot. A külföldi csempészek hazánkban több le-
rakatot és értékesítési hálózatot alakítottak ki. Különösen egyes cigánycsoportok kapcsolódtak be aktívan a vámárúkkal való üzérkedésbe. A nagy erők bevonásával végrehajtott idegenforgalmi akciók ellenére, változatlanul nagy számban tartózkodnak

huzamos időn keresztül az országban bejelentkezés nélkül, hamis vagy hamisított utiokmánnyal beutazó, legális létalap nélkül csavargó külföldiek. Ennek is következménye, hogy sok esetben nem vagyunk képesek kellő mélységig felderíteni a jól konspirált bűnözési folyamatokat és eljutni a kiindulási pontokig.

- Az idegenforgalommal összefüggő bűnözésnek továbbra is sajátos problémája a külföldi fizetési eszközök becsempészése és forgalomba hozatala. Az elmúlt évben a lefoglalt valuták értéke megközelítette a 25 millió forintot. A tiltott magánforgalomban időről-időre megjelennek hamisítványok; elsősorban az UDA Dollár, nyugatnémet Márka és olasz Lira. A valutával történő üzérkedéshez háttérrel ad a külföldiek tömeges nyílt árusítási tevékenysége, Budapest és egyes nagyvárosok szórakozóhelyein meghúzódó nagyszámu kétes életvezetésű személy.

- A nemzetközi jellegű bűnözés értékelése keretében említést érdemel a kábítószeres csempészete és az azzal történő visszaélés. A fő forma változatlanul a közel-keletről a nyugat-európai országokba, hazánkon keresztül történő tranzit-kísérletek. Külföldi bűnelkövetők részéről számolni kell ugyanakkor azzal is, hogy folytatódnak a törekvések kábítószernek hazai bázison, vegyi uton történő előállítására. Emellett az elmúlt évben szerveződött egy szélesebb körű, főként fiatalokból álló csoportosulás, melynek tagjai külföldiektől kapott vetőmagból - az ország több területén - éveken keresztül termesztettek kábítószernek minősülő növényt, melyet cigarettában fogyasztottak és terjesztettek.

- Az idegenforgalomhoz kapcsolódó jogsértések köréhez tartoznak végezetül a külföldiek által hazánk területén elkövetett erőszakos bűncselekmények. Változatlan tapasztalat, hogy az illegálisan itt tartózkodó, valutázó, üzérkedő külföldi állampol-

gárok potenciális sértettjei - a rendszerint honfitársaik által végrehajtott - támadásoknak. Az elmúlt évben is több súlyos rablást, testi sértést, emberölés kísérletét követték el. A negyedik olyan ismeretlen holttest került elő, ahol komoly nehézségbe ütközött az áldozat személyazonosításán túl, a halál körülményei - nek tisztázása; a véletlen baleset vagy az idegenkezűség elhatárolása. Körültekintő munka során sikerült az elhalt jugoszláv állampolgár személyét azonosítani és az elkövető két lengyel állampolgárt felderíteni.

3. Az állampolgárok személy- és vagyonbiztonságának kérdése.

Nem megnyugtató a helyzet a bűnözésen belül eddig is legnagyobb részarányal szereplő személyek javait károsító bűncselekmények vonatkozásában.

✓ - A betöréses lopások tartós emelkedése az elmúlt évben is tovább folytatódott. Meg-kétszereződött és több mint 100 esetre növekedett a százezer forint feletti kárt okozó cselekmények száma. Mind jellemzőbbé válik a szervezett bűnelkövetés; a csoportos végrehajtás és az utazó bűnözők részvétele; különösen a nagy kárértékű lakásbetörések és pénzeszkazetták megszerzése tekintetében. Ezt igazolja a Veszprémi OTP fiókban a napokban végrehajtott betörési kísérlet is.

✓ - A rablások nagyságrendje és súlyosságuk fokozódása egyre több közbiztonsági gondot okoz. A számszerűségben mutatkozó tíz éve tartó folyamatos emelkedést az elmúlt időszakban sem sikerült megállítani. A növekedés elsősorban a fővárosban számottevő. Az esetek többségét változatlanul az alkalomszerűség, az eszköz nélküli elkövetés jellemezte és gyakran éppen a sértettek magatartása teremtett alkalmat a bűncselekmény elkövetésére.

Emellett ugyanakkor a közterületeken történt rablások "utonálló" jellege fokozódott; szaporodtak az olyan esetek, amikor a tettesek

magánlakásba hatoltak be. Az elkövetők a büntett végrehajtásához gyakrabban vesznek igénybe az élet- és testi épséget is veszélyeztető vágó, szuró eszközöket; a felderítést megnehezítő álarcokat. Több fegyveres támadás irányult pénzintézetek ellen, nagyobb pénzösszegek megszerzésére. Gyakoribb a csoportos fellépés; résztvevői egyre inkább a munkakerülő, csavargó és cigány személyekből tevődnek ki.

- Az emberölések befejezett és megkísérelt eseteinek száma az elmúlt évben is csökkent. Nagyrészüik családokon belül történt és főként a megromlott házastársi, rokon kapcsolatok következménye. A kívülállók sérelmére elkövetett cselekmények leggyakoribb előzménye a mértéktelen alkoholfogyasztással összefüggő garázdálkodás, verekedés.

Az ismeretlen tettesek által végrehajtott emberölések egy kisebb részénél ugyanakkor mindjobban előtérbe került a kiterveltség, az anyagi haszonszerzésre való törekvés, a szexuális indíték, a kegyetlenebb, durvább, drasztikusabb elkövetés. Felderítésük időszakonként az erők és eszközök tartós koncentrációját, a rendőri állomány fokozott igénybevételét tette szükségessé.

✓ - A bűnüldözés gondjai között ki kell emelni a bűnelkövetők strukturális összetételét jellemző vonásokat. A büntettesek száma az előző évihez viszonyítva kismértékben tovább csökkent. Változás a korábbi időszakhoz képest, hogy a kevesebb bűnelkövető nem a felderítési eredményesség romlásának következménye, hanem egyes bűnözők és csoportosulások sorozatos jogsértéseivel függ össze.

A fiatalok között a bűnelkövetők közötti gyakorisága huzamosabb ideje állandóságot, az elmúlt évben kisebb csökkenést mutat. A saját korosztályukhoz viszonyított arányukat tekintve

bűnözési aktivitásuk még így is felülmulta a többi korcsoportokét és a demográfiai előrejelzések alapján kriminalitásuk fokozódása várható.

A büntetett előéletűek és ezen belül a visszaesők a korábbinál nagyobb mértékben vettek részt a bűnözésben. A bűncselekményeket elkövető veszélyes bűnözők száma jelentősen emelkedett. Ebben tükröződik természetesen az is, hogy javult rendőri szerveink veszélyes bűnözővé nyilvánító és ellenőrző tevékenysége, bár az aktív visszaesők jelentős hányada még mindig nem került nyilvántartásba és ellenőrzésre.

A cigánylakosság tagjai közül kikerülő bűnözők tevékenysége az elmúlt évben is komoly gondokat okozott. Egyrésztük szervezetten, sok esetben külföldiekkel társulva csaló és üzérkedő tevékenységet folytat, más részükre a nagyszámu vagyon elleni és esetenként súlyos élet elleni bűncselekmények elkövetése volt a jellemző.

Az elmondottakból következik, hogy a törvényesség további erősítése változatlanul alapvető állami és társadalompolitikai célkitűzés. Különösen az élet- és vagyonbiztonság elleni bűntettek megelőzése és visszaszorítása a jelenleg kialakult helyzetben a közbiztonsági viszonyok kiegyensúlyozott fenntartásának alapvető kérdése. Éppen ezért sajátos lehetőségeinkkel nagyobb mértékben és hatékonyabban szükséges hozzájárulni a társadalmi életben megnyilvánuló bűnözést elősegítő okok és tényezők megszüntetéséhez.

Az e területen jelentkező feladatok ellátása nehezebb, ha azokat a fokozódó nemzetközi feszültségek és közismert gazdasági gondjaink közepette kell végezni. Gazdaságunk nyitottsága erőteljesen hozzájárul a kapitalista környezettel történő érintkezési felületek növekedéséhez és ezen keresztül ahhoz, hogy a

szocializmustól idegen jelenségek a társadalom egyes csoportjainál befogadást nyerjenek. Emellett belső társadalmi viszonyainkban is léteznek olyan ellentmondások, amelyek esetenként még fő, pozitív tendenciájuk mellett is bűncselekményeket kiváltó és elősegítő okokat, körülményeket hoznak létre, vagy tartanak fenn.

A nemzetközi feszültség helyenként állandósult velejárója az erőszak, a terrorizmus. Ennek hatása - ha áttételesen is - a bűnözés durvább módszereiben, az erőszakos jellegű bűncselekmények gyakoribbá válásában nálunk is érezhető. Az idegenforgalomból eredő bűnözés gondjai is kedvezőtlenül befolyásolják a közbiztonság alakulását. Természetesen a legismertebb elősegítő okok és körülmények, mint a rendezetlen családi élet, az alkoholizmus, a vagyonvédelmi hiányosságok, a társadalom perifériáján élők, a már ismert bűnözők, a "csövesek" és az aluljárók világa potenciális veszélyessége továbbra is hatnak.

A rendelkezésünkre álló hagyományos és újabb eszközeinkkel, lehetőségeinkkel elsősorban ezek megszüntetésére, felszámolására kell összpontosítani ahhoz, hogy e tényezők hatását minél nagyobb mértékben ellensúlyozni tudjuk.

Döntő tényezőnek tartjuk a közterületi szolgálat fokozását. Az utcák és nyilvános helyek hatékonyabb ellenőrzésével az erőszakos és garázda cselekmények visszaszoríthatók, a bűnöző kategóriák aktivizálódása és a bűnöző utánpótlás szélesedése megakadályozható. Ebben kiemelt szerepe van a közbiztonsági és közlekedésrendészeti szolgálatnak, a bűnügyi és az igazgatásrendészeti ellenőrzésnek, de nem nélkülözhető az önkéntes rendőrök és más társadalmi segítők aktív támogatása sem. Kiegészített közbiztonságunk fenntartásában nagy jelentőséget tulajdonítunk a Munkásőrséggel eddig kialakult szoros kapcsolataink erősítésének és továbbfejlesztésének.

II.

A bűnözés növekedése, egyes bűncselekmény-kategóriák élénkülése, a módszerek kvalifikálódása, súlyosbodása a rendőri, bűn - üldöző szerveket 1980-ban is nehéz feladatok elé állította.

A rendőri munka módszereinek fejlesztésével, a szolgálat hatékonyságának, célirányosságának fokozásával alapvetően eredményesen sikerült hozzájárulni a közrend, közbiztonság kiegyensúlyozott fenntartásához, ellensúlyozni a bűnözők aktivizálódását. A bűnözés megelőzésére tett erőfeszítéseink azonban összességében nem hozták meg a kívánt eredményt.

E körben kiemelten kell foglalkozni a bűnözés visszaszorításának helyzetével, a felderítő munka hatékonyságával, a hálózati operatív tevékenység kérdéseivel, valamint a bűnügyi szolgálat szervezeti, személyi és technikai feltételeivel.

1. A bűnözésen belül az egyik legnagyobb gondot a vagyon elleni bűncselekmények kedvezőtlen alakulása jelenti.

A kialakult operatív helyzet sürgetően fogalmaz meg számunkra feladatokat és hangsúlyozottan veti fel az általános vagyonvédelemmel összefüggő munka további fejlesztésének, korszerűsítésének igényét. Ezért célkitűzéseink közül elsőrendű feladatulunkat képezi olyan intézkedések kidolgozása, amelyek alkálmasak az emelkedő tendencia megállítására, majd csökkentésére.

✓ A megelőzés és védekezés egyik sávja a jelenleginél nagyobb biztonságot nyújtó, szigorubb vagyonvédelmi rend kialakítása.

A bűnüldöző hatóságok tevékenységén túl mindez a minisztériumok és gazdálkodó szervek összehangolt intézkedéseit is igényli. - Olyan átfogó rendszert kell kidolgoznunk és elfogadtatnunk, amely egyrészt figyelembe veszi a lehetőségeket, azt a társadalmi, gazdasági közeget, amelyben élünk; másrészt ugyanakkor a készpénz- és értékek kezelése, tárolása, szállítása terén megfelelő védelmet biztosít a bűncselekményekkel szemben.

✓ Mindehhez a feltételeket biztosítja a Minisztertanács vagyonvédelemről szóló 2008/1977. számú határozata, amelynek végrehajtási helyzetét a közelmúltban miniszterhelyettesi értekezlet tárgyalta meg. Az ott hozott döntések konkrétan jelölik meg a tennivalókat. A munkának nem vagyunk ugyan a kezdetén, de feladataink még sokirányúak, számottevőek, megvalósításuk komoly erőfeszítéseket igényel. A végrehajtás helyzetét miniszteri értekezlet is tárgyalni fogja; ezt követően az anyagot minisztertanácsi előterjesztésben kell összegezni.

A vagyonvédelem országos irányítása szintjén átfogó jelleggel került értékelésre további olyan fontos téma, mint középületeink vagyonbiztonsága és jogtalan behatolások elleni védelmének helyzete; a talált kulcsos kasszabetörések alakulása; az "ELZETT" zárok és a "KINIZST" páncél-trezorok olyan hiányosságai, amelyek megkönnyítik a betörések elkövetését.

✓ A népgazdaság és társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények elősegítő okainak és feltételeinek megszüntetése 1980-ban is a rendőri munkában súlyának és jelentőségének megfelelő helyet foglalta el. Rendszeresen értékelések készültek az egyes népgazdasági ágak bűnügyi helyzetéről és a tapasztalatokról tájékoztattuk a politikai és gazdasági vezetést. Megelőző tevékenységünk fontos részét alkották a figyelmeztető levelek, szignalizációk, melynek alapján rendőri szerveink évente mintegy 20-25 ezer jelzést küldtek különböző gazdasági szervezeteknek.

Az üzemrendészeti szervek és a polgári fegyveres őrség vonatkozásában elláttuk a kormányrendeletek alapján ránk háruló feladatokat. Tevékenységüket értékeltük, népgazdaság és társadalmi tulajdonvédelmi feladatainkat meghatároztuk, összehangoltuk, segítettük szakmai továbbképzésüket. Nagy segítséget jelentett munkánkban az önkéntes rendőri csoportok tevékenysége, szorgalmaztuk új egységek létrehozását, munkájuk szélesebb körű hasznosítását.

A több megyét érintő, kiemelt nagyberuházások jellege, a területileg kiterjedt bűnügyek tapasztalatai, a szervezett bűnözés szükségessé teszi a rendőri szervek közötti együttműködés, koordináció biztosítását, a folyamatos megelőző munkát. Fokozott figyelemmel kísérjük a paksi atomerőmű, a bicskei eocén-program, a záhonyi vasúti csomópont, a Gabcsikóvó-Nagymaros vizierőmű-rendszer beruházásait. Népgazdaságvédelmi munkánkba nagy segítséget jelentett az érintett szervek, elsősorban az állambiztonság, a határőrség, valamint a Vám- és Pénzügyőrség aktív támogatása. Szerveink között folyamatos az információ-csere, egymás lehetőségeinek kölcsönös hasznosítása. Jelzéseik és technikai eszközeik hozzájárultak bűnöző csoportok megismeréséhez, bűncselekményeik realizálásához.

A bűnözés nemzetközi vonásainak erősödése megkövetelte, hogy szorosabbá tegyük és szélesebb alapokra helyezzük kapcsolatainkat, elsősorban a testvéri szocialista országokkal. Megvalósításának eredményeként ez évben kétoldali állandó összekötő rendszeresítésére kerül sor a Szovjetunió Belügyminisztériumával. Előkészületeket tettünk a szocialista országokkal a bűnügyi rendészeti és közlekedésrendészeti egyezmények megkötésére. Megszervezzük a szeptemberben Budapesten tartandó nemzetközi kriminálisztikai szimpóziumot a forró nyomon üldözés tárgykörében.

Érdekeink és titkaink megóvását szem előtt tartva lépéseket tettünk a kapitalista országok rendőri szerveivel fennálló együttműködés rendszerének és szervezeti kereteinek kiépítésére. Ausztriával - a korábban megkötött szerződés alapján - folytatódott a kölcsönös információcsere. Képviseltetjük magunkat a Dél-Kelet Európai Kábítószerellenes Bizottság munkájában. Ez év ^{ben} politikai döntés született INTERPOL-tagságunk felújítására.

2. A bűncselekmények megelőzésének alapvető kérdése a jogsértések és elkövetőinek minél teljesebb felderítése, a büntetés elkerülhetetlensége.

Az elmúlt évben egyre nagyobb súly nehezedett a rendőri állományra és a terhelés növekedése az eredményességet is kedvezőtlenül befolyásolta. A fővárosban az addig is gyenge nyomozás-eredményesség tovább romlott és lényegesen alacsonyabb az országos átlagnál. Figyelmeztető, hogy a korábbi évek eredményeit ezen a területen 1980-ban egy rendőri szerv sem érte el.

Ugy ítéljük meg, hogy a rendőri szolgálat részéről megfelelő figyelem irányult a bűncselekmények ismeretlen tetteseinek felderítésére, azonban a bűnözés számszerű növekedésével és összetételében beállott változásokkal a felderítő munka már kevésbé tudott lépést tartani. A nyomozások a korábbiaknál nehezebb feltételek között folytak és egyes területeken a szolgálatok túlterhelése is feszültségeket okozott.

Ilyen körülmények között kedvezőnek értékelhető, hogy az elmúlt évben az ismeretlen tetteses felderítés romlását sikerült megállítani és a felderítési arányt, ha kis mértékben is, de javítani. A mérsékelt javulás csaknem 1 800-zal több bűncselekmény elkövetőjének felderítését jelentette.

Az eredményesebb tevékenységben szerepet játszott az a körülmény, hogy hatékonyabbá vált, csiszolódtott a forró nyomon üldözés gyakorlata. Ez azt mutatja, hogy a bűnügyi szolgálat jelenlegi feltételei között is lehetőség van a felderítő munka javítására, továbbfejlesztésére.

A társadalomra nézve kiemelt veszélyességű élet elleni cselekmények nyomozásának tapasztalatai alapvetően kedvezőek, meg-

elégedésre azonban nincs ok. Az elmúlt évben ismeretlenként indult nagyszámu, több mint 30 emberölésből 2 ügy felderítése jelenleg is megoldatlan. Még kevésbé lehetünk elégedettek az új - szülöttek sérelmére elkövetett emberölések nyomozásával; 26 esetből 6 ügy felderítése ezideig nem járt eredménnyel. A kiemelt ügyek között meg kell említeni az elmúlt évben elkövetett szállodai gyújtogatási sorozat tettesének a felderítését, valamint az ellopott gyermekkoru felkutatását, amely ügyek a lakosság figyelmét a szokásosnál is nagyobb mértékben irányították a rendőrség munkájára és a bűnözés elleni harcra.

A kiemelt élet ellenes bűncselekmények figyelem-felhívó tapasztalatai alapján miniszterhelyettesi értekezlet tekintette át a rendkívüli halálesetek, halállal végződő öngyilkossági ügyek, felderítetlen emberölések, eltűntként körözött személyek ügyében végzett rendőri munkát. A tevékenység eredményes és összességében pozitív megítélése mellett az emberi élet és testi egészség védelme terén további feladatok nyertek meghatározást. Különösen fontos annak a szemléletmódnak következetes érvényesítése, hogy a súlyos bűncselekmények felderítéséről az idő múlásával sem mondhatunk le, mert ahhoz fontos társadalmi- és politikai érdekek fűződnek.

A rablások tekintetében a tapasztalatok kedvezőtlenek; a felderítő munka a nagyobb számu elkövetéssel nem tudott lépést tartani. Az ügyek csaknem kétharmadában a Budapesti Rendőrfőkapitányság érintett. Öt rablást követtek el fegyveresen; közülük a győri postarablás tettesét ezideig nem sikerült felderíteni.

A vagyon elleni bűncselekmények - különösen a betöréses lopások számának jelentős emelkedése mellett a felderítési mutatók egyértelmű romlását 1980-ban sikerült megállítani. Ennek ellenére az országos átlagok továbbra is alacsonyak és a felderítés jelenlegi színvonalával nem lehetünk elégedettek.

A hatékonyság nem kielégítő alakulásában - rendőri szerveink erős leterhelése mellett - számos szubjektív tényező és munkaszervezési hiányosság is közrejátszik. A nyomozásokban esetenként a formai elemek dominálnak, elmarad a mindenkori operatív helyzethez igazodó munkaszervezés, a nyomozási módszerek szakszerű megválasztása. Továbbra is gondot jelent a bűncselekmény sorozatok időben történő felismerése és gyors megszakítása. Ennek következtében egy-egy bűnöző, vagy bűnöző - csoport aránylag rövid idő alatt nagyszámu bűncselekményt követhet el. Más oldalról a személyekre irányuló megelőzési intézkedések hatékonysága, visszatartó, korlátozó hatása sem érvényesül megfelelően, nem képes a legaktívabb bűnözők átfogására.

✓
Az országban folyó körözési munka eredményesen járult hozzá az ismeretlen helyen tartózkodó elkövetők felkutatásához és elfogásához. A kiemelten kezelt ügyek 68 körözöttjét a rendőri szervek rövid időn belül elfogták. Ez azt mutatja, hogy a "K" akciók kialakult rendszere alapvetően jól funkcionál. Hatékonyabban kell azonban a körözési területen mutatkozó egyes új jelenségekre reagálni. Egyre gyakrabban fordul elő, hogy külföldi bűnözők a hazai felelősségre vonás elől országunk területére szöknek. Többségük súlyos bűncselekmény; emberölés, rablás és betörés elkövetője. Ez megköveteli, hogy körözési vonalon is erősítsük a külföldiek körében az operatív pozíciókat és az idegenforgalmi területen dolgozó szerveink is aktívan bekapcsolódjanak a munkába.

3. A bűnügyi megelőzés és felderítés döntő kérdése a hálózati munkában történő előrelépés.

Bűnüldözési vonalon a hálózat létszámában minimális emelkedés mutatkozott; továbbra is jelentős - a beszervezések számával

megegyező - kizárások száma. Alapvető fogyatékoság változatlanul, hogy a mennyiségi törekvés mellett kevesebb figyelmet fordítottak a minőség javítására. A hálózat telepítésére sok esetben nem a tervszerűség, célszerűség, hanem az alkalmasság a jellemző. Továbbra is elmaradt a legfertőzöttebb területek hatékonyabb hálózati biztosítása és nem sikerült megfelelő hírszerző lehetőséget teremteni több veszélyeztetett vonalon, illetve aktív bűnöző kategóriában.

A kapcsolattartásban a korábbi években tapasztalt visszaeséssel szemben kismértékű fejlődés következett be. Ennek ellenére a foglalkoztatásban még mindig sok a formális önigazoló elem. Gyakori, hogy a hálózat feladatait nem a meghatározott vonalon kapja, hanem tevékenységüket az általánosság síkján határozzák meg. A hálózat felhasználásával jelentősebb előrelépést értek el az ismeretlen tettesek felderítésében, a körözött személyek elfogásában és a bűnmegelőzés egyes területein.

✓ Az alkalmi titkos adatszolgáltatók bevonására növekvő számban került sor, különösen a kapitányságok bűnügyi szerveinél. Közreműködésük fokozódó mértékben elősegítette az ismeretlen tettesek felderítését, körözött személyek elfogását és a veszélyes bűnözők ellenőrzését.

- Társadalmi tulajdonvédelmi vonalon a hálózat létszáma az értékelte időszakban kis mértékben nőtt és egyes szerveknél javult minőségi összetétele is. A rezidenturák száma emelkedett, de több megyében még mindig nem ismerték fel ennek a módszernek a jelentőségét.

|| A hálózati személyek jelentős részét a kerületi, városi és járási rendőri szervek foglalkoztatják. Az itt szolgálatot teljesítő operatív tisztek azonban másirányú bűnügyi feladatokkal annyira leterheltek, hogy az operatív munka célirányos megszervezése tevékenységükben háttérbe szorul.

Az egyszerű operatív munkára az adatgyűjtések tulsúlya jellemző. Rendszerint egyszerűbb megítélésű, ismert módszerrel elkövetett, viszonylag kisebb károkozással járó bűncselekmények felderítésére irányulnak. Bonyolultabb ügyekben ismételten előfordult, hogy a feldolgozás befejezését követően a vizsgálati eljárás lefolytatásával is a társadalmi tulajdonvédelmi szervezetet bízták meg.

A társadalmi tulajdonvédelmi szervek eredményesen alkalmazzák munkájukban az alkalmi titkos adatszolgáltatókat, bevonásukra mind gyakrabban kerül sor. A munkamódszerek fejlődését a bűnügyi mutatók is alátámasztják, de több helyen még mindig az operatív munka formális elemeit helyezik előtérbe. Az operatív eszközök és módszerek helyes alkalmazásához, az operatív technika jobb kihasználásához elsősorban a parancsnoki ellenőrző, irányító tevékenység hatékonyságának növelése szükséges.

Az idegenforgalommal kapcsolatos bűnözés visszaszorítása érdekében javítanunk kell a külföldiek körében végzett felderítő munkát, és indokolt a bűnügyi felderítő munka eszközeit a nemzetközi bűnöző csoportokban is felhasználni.

- A vizsgálati szakterülettel összefüggő operatív munka a bűnügyi szolgálat tevékenységének szerves része. A fogdafelderítések szerepe a kiemelt társadalmi veszélyességű ügyekben fokozódott. A börtönhálózat elmúlt öt évi teljesítménye a követelményeknek általában megfelelt. További feladat a minőség és a hatékonysági követelmények növelése.

4. A bűnözésben megnyilvánuló negatív tendenciák további erőfeszítéseket követelnek minden területen; többek között igénylik a bűnüldözés technikai feltételeinek további erősítését, a tudomány eredményeinek mind szélesebb körű alkalmazását a bűncselekmények megelőzése, felderítése, bizonyítása érdekében.

Technikai felszereltségük további javítása természetesen csak a népgazdaság teherbíró képességének arányában képzelhető el. Nem vagyunk elégedettek ügyvitel-, jármű-, hirtechnikai- és adat-
vábbitási ellátottságunkkal, de még kevésbé a már rendelkezésre
álló technikai eszközök használatának hatékonyságával. Tudjuk, hogy jobb lenne nagyobb és gyorsabb járműpark, de ha tanulmányozzuk a bejelentések és panaszfelvétel, valamint a helyszínre érkezés időpontjai közti túl nagy eltérések okait, akkor első helyen a szervezetlenséget, és csak másodsorban gépkocsijaink viszonylag kis sebességét, vagy terepjáró képességeinek sokat panaszolt hiányát említhetjük. Egyértelmű, hogy nem használják ki megfelelően a kiadott magnatofonokat, a filmfelvételek száma pedig az 1980 évi bizonyítási kísérletek számának csak kis töredéke.

- Külön kell szólni az Adatfeldolgozó Csoportfőnökséggel kialakított sokoldalú kapcsolatokról és a gépi adatfeldolgozási
lehetőségek felhasználásáról. Ismeretes, hogy a minisztérium vezetése nagy figyelmet szentel a számítógépes fejlesztésnek, amely jelen állapotában is nagy segítséget nyújt a bűnügyi helyzet értékeléséhez, de ma még viszonylag ritkán tud hozzájárulni az egyes konkrét bűncselekmények felderítéséhez. Az elmúlt évben is volt azonban már olyan emberölési ügyünk, amelynek tettesét az elkövetési módszerek gépesített nyilvántartása is jelezte. Egy-egy nagy horderejű ügyben a rendőrség olyan hallatlan mennyiségű információt gyűjt be, hogy ezek kezelése kézi módszerekkel már nem oldható meg. Kísérletet tettünk többek között az ismert rendőrgyilkosság ügyében az adatok gépi feldolgozására. Szükségnek tartjuk, a módszert továbbfejleszteni!

- Tervszerűen fejlesztjük bűnügyi technikai eszközeinket és módszereinket. Ennek eredményeképpen az elmúlt évben nőtt a nyomrögzítési esetek száma, nagy részük a szakértői vizsgálat alapján a későbbiekben perdöntő bizonyítékká lépett elő. Emelkedett a helyszínen rögzített ujjnyomok száma és az azok alapján

azonosított gyanúsítottaké. Különösen gyors a fejlődés a mikro-nyomok felkutatása és alkalmazása területén. A jó színvonalu helyszíni felvételek, helyszínrajzok, körözési- és bűnügyi személyfényképek bizonyító jelentőségük mellett emelik az eljárás kulturáját. Meg kell mondanunk azonban, hogy bűnügyi technikánk az évek óta tartó folyamatos fejlődés ellenére is elmarad saját lehetőségeinktől. Az elkövetett helyszínes bűncselekményekhez képest viszonylag még mindig kevés az olyan ügyek száma, amelyekben szakértőinkhez kerülnek a tárgyi bizonyítékok. Nagyon a tartalékok a bűnügyi technika felderítési lehetőségeinek kihasználása terén is.

A bizonyítást a rendőri szervek általában célirányosan folytatták a törvényességi követelmények, a jogalkalmazás jogpolitikai irányelvei megfelelően érvényesültek. A büntetőeljárás alá vont személyek ügyeit kellő differenciálással intézték. Törekedtek annak a kiemelt jelentőségű jogpolitikai irányelvnek az érvényesítésére, hogy törvényes alap hiányában büntetőeljárás senki ellen nem indítható. A bűncselekmény hiányában történt nyomozás megszüntetések területén a korábbi évekhez viszonyítva javulás következett be. Különösen fokozott figyelmet fordítottak a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések törvényességére. Ennek eredményeként elenyészően csekély volt az indokolatlan rendőrségi őrizetbevételek száma. Az ügyészségekkel és bíróságokkal kialakult elvi alapokon álló kapcsolatok biztosítékot jelentenek ahhoz, hogy a nyomozások során elkövetett hibák az eljárás minden szakaszában, időben kiküszöbölhetők legyenek.

A kedvező összkép ellenére nagyobb figyelmet kell fordítani egyes kiemelten súlyos, életellenes ügyek nyomozására. Több emberölés bizonyítása nem volt meggyőző a bíróságok számára és az eljárás a gyanúsított felmentésével végződött. A Hajdúban, Budapesten és legutóbb Veszprémben történt eseményekből le kell vonni a szükséges tanulságokat és operatív úton folytatni kell a bizonyítékok megszerzését.

- A bűnüldözési és bűnmegelőzési tevékenység hatékonyságának biztosítása és fokozása érdekében a Belügyminisztérium vezetése erőfeszítéseket tett az eredményes munkavégzés nélküli -
lözhetetlen szervezeti, személyi és tárgyi feltételeinek fenn-
tartására.

A bűnügyi szolgálat szervezetében és létszámában az elmúlt tíz év alatt kisebb, néhány szervre kiterjedő korrekcióktól eltekintve, mint a magyar-osztrák vizumkényszer megszüntetése által szükségessé vált intézkedések, számottevő változás nem történt. A jelen ötéves tervidőszak kezdetén át kellett tekintenünk a bűnügyi operatív helyzetben bekövetkezett változásokat, egyes területek veszélyeztetettségének fokozódását, a bűnügyi munkával szemben támasztott igények növekedését, valamint a gazdaság fejlődésben és a népgazdaság irányításában történt változásokat, az urbanizációs és iparosodási folyamatok következményeit. Ennek a helyzet-felmérésnek a révén feltárjuk azt az ellentmondást, amely a bűnügyi szolgálat funkciója, feladata és szervezete között kialakult, majd - a takarékoság és gazdaságosság követelményeit is figyelembe véve - kidolgoztuk a szükséges szervezeti kiigazítási és fejlesztési intézkedéseket.

A szolgálat-fejlesztési intézkedésekkel a következő célkitűzéseket kívánjuk megvalósítani:

- a bűnügyi munkamódszerek korszerűsítését, egyszerűsítését, gyorsítását;
- a belső tartalékok feltárását, produktív hasznosítását és a vezetői tevékenység javítását;
- a munkamódszerek és szervezeti formák tökéletesítését, a korszerű vezetési és munkaszervezési követelményeknek megfelelő egységes típusmodellek kialakítását.

A szolgálat- és szervezet-fejlesztési tevékenység a bünygyi munka valamennyi szintjére kiterjed. Az országos irányítás szintjén fokozni kell az ORFK Bűnygyvi Csoportfőnyökség osztályainak operativitását. Alapvető követelmény, hogy:

- idejében tárják fel a szakterületükön mutatkozó problémákat és amikor szükséges, differenciált intézkedésekkel - ezek sorában segitással, ellenőrzéssel, utasítás-adás útján történő utmutatással - pozitív irányban befolyásolják a területen folyó bűnygyi munkát;
- hatékonyan koordinálják a különböző szerveknél folyó bűn - megelőzési és bűnyldözési tevékenységet, tekintettel a több megyére vagy esetleg éppen több országra kiterjedő bűncselekményekre.

A súlyos élet- és vagyon elleni bűncselekmények nyomozása mellett a Bűnyldözési Osztály eddig is kifejtett felügyeleti, irányítási tevékenységet. A tapasztalatok azonban arra utalnak, hogy az ilyen bűncselekmények eseteiben a felügyeleti-instruáló tevékenység nem elég, hanem a megyék nyomozási-, vizsgálati hatáskörének korlátozása nélkül - a nyomozás irányításába történő közvetlen és tartós bekapcsolódás szükséges. Ezért a Központi Nyomozó Alosztály létrehozásával megteremtjük a szervezeti feltételeket is az országban előforduló legsúlyosabb bűntettek felderítésének elősegítésére. E szerv felállítását indokolja a mozgó bűnözés növekedése is, amely egyre gyakrabban vezet több megyére, vagy külföldre kiterjedő bűncselekményszorozat elkövetéséhez.

A Csoportfőnyökség tevékenységének operativitását fokozni kívánjuk azáltal is, hogy megvizsgáljuk a közvetlen bekapcsolódásának lehetőségeit az egyes bűnygyi, népgazdaság és társadalmi tulajdonvédelmi vagy éppen idegenforgalmi területeken folyó operatív hálózati munkába.

A megyei rendőrfőkapitányságok bünygyi szerveit elsősorban egységes elveken alapuló szervezeti modellek létrehozása -, val kívánjuk a megnövekedett bünygyi munkakövetelmények ki-elégítésére alkalmassá tenni. Valamennyi rendőrfőkapitány-ságon kialakítjuk a minőségi munka végzéséhez szükséges spe-cializációt az életbiztonsági, vagyónvédelmi és az egyes nép-gazdasági ágazatoknak megfelelő szakvonalak egységes elvek szerinti létrehozásával. Ez az intézkedés maggyorsítja az olyan felkészült bünygydöző egységek kialakítását, amelyek min-denkor eredményesen oldhatják meg a szakterületükön előforduló súlyos büncselekmények nyomozását és segíthetik a városi, jár-ási kapitányságokon az ilyen jellegű kevésbé súlyos büncse-lekmények felderítését.

X A városi és járasi rendőrkapitányságok bünygyi szerveinek a-lapvető strukturáját fenntartva objektív demográfiai, gazda-sági és bünygyi mutatókhoz igazodó szervezeti modelleket a-lakítottunk ki. Javaslatunk szerint a kiemelt városokban a bünygyi szolgálat bünygydözési, népgazdaság és társadalmi tu-lajdonvédelmi, illetve vizsgálati alosztály, a középső nagy-ságrendű kategóriában operatív és vizsgálati alosztály tago-zódásban, a kisebb kapitányságokon alosztály tagozódás nélküli bünygyi szervezetként fog működni.

Az egyes szervezeti modellek bevezetésével párhuzamosan intéz-kedést tettünk az egységes elvek szerinti bünygyi ügymegosztás-ra, annak érdekében, hogy az ismeretlen tettesek felderítésé-vel a bünygyi szervezetekbelül következetesen az operatív al-osztályokat bízzák meg.

2 A szolgálat-fejlesztési intézkedések sorában végül megemlítjük az ügyeleti szolgálatok erősítését és egységes elvek szerint történő megszervezését.

A főváros bűnügyi helyzetében bekövetkezett változások, az ismertté vált bűncselekmények számának folyamatos emelkedése, a lakosság biztonságérzetét negatívan befolyásoló erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények számában bekövetkezett növekedés, a közterületek, nyilvános helyiségek rendjét károsan érintő események különösen indokolják a BRFK bűnügyi szervezetének fejlesztését. Az előkészületben lévő tervek szerint:

- A főkapitány bűnügyi első helyettesének közvetlen alárendeltségében folyamatosan napi 3 x 8 órás szolgálati rendszerben működő Akció Alosztály fogja biztosítani a főváros valamennyi bűnügyileg fertőzött helyén, így többek között aluljárókban, "csövesek" rejtekhelyein tartózkodó kétes, lumpen elemek állandó ellenőrzését, igazoltatását, elszámoltatását.
- A BRFK Felderítő Osztályának megerősítése lehetőséget fog nyújtani arra, hogy a szerv képes legyen a BRFK és a megyei főkapitányságok bűnügyi szervei részére operatív figyelések és környezettanulmányok készítésére.
- A BRFK Bűnügyi Osztályán az eddig ott működő akciócsoport felhasználásával, a Cigánybűnözési Csoport, mint specializált egység eredményesebben tudja felvenni a harcot a cigánybűnözők megeléknült tevékenységével szemben.
- Szükségesnek mutatkozik végül a népgazdaság és társadalmi tulajdonvédelmi osztály idegenforgalmi alosztályán a szakosodás további fokozása.

A szolgálat-fejlesztési intézkedésekkel párhuzamosan végrehajtott létszám-korrekció - a főkapitányságok létszámának előre láthatóan mintegy 160-170 fős emelése - célja elsősorban egyes városi kapitányságok ma már igen intenzív munkaterhelésének

csökkentése. Az előzetesen elvégzett tájékoztató jellegű munkaterhelési vizsgálatok arra utalnak, hogy ezzel a létszámkorrekcióval - amely az egyes főkapitányságok között objektív mutatók alapján differenciáltan került elosztásra - sikerül csökkenteni a legerősebben leterhelt főkapitányságokon az egy bűnügyi munkásra jutó munkaterheket.

✓ - Az eredményes bűnügyi munkavégzés másik követelményének az állomány képzettségi helyzetének értékelését a Bűnügyi Csoportfőnökség évenként elvégzi. Ez az értékelés mind a politikai, mind a szakmai és általános képzettség fokozódását mutatja. Viszonylag magas beiskolázási arányok fenntartásával sikerült a terveket a szakmai és a politikai képzés területein végrehajtani. A gyorsabb előrelépést azonban akadályozza az a körülmény, hogy a korhatár elérésével történő nyugdíjazások magas aránya miatt nem csökkent megfelelő módon a kiképzetlen állomány aránya.

A kiképzési és továbbképzési rendszerünknek fontos eseménye, hogy megkezdődött a bűnügyi és közbiztonsági képzés a Szovjetunió, az NDK és a Lengyel Népköztársaság belügyi tanintézetekben, illetve egyetemeken. Ezek a képzési formák nemcsak a szakismeretek megszerzésére és bővítésére nyújtanak jó lehetőségeket, hanem elősegítik a minden területen annyira hiányolt idegen nyelvismeretek megszerzését vagy bővítését is.

A középtávú beiskolázási tervek szerint ezekbe a külföldi tanintézetekbe az elkövetkező években is történnek vezénylések. A szervek vezetőitől függ, hogy tervszerű kádarmunkával a beiskolázási lehetőségeket a legcélszerűbben kihasználják. A vezénylések során eddig megmutatkozó kezdeti nehézségek arra utalnak, hogy e területen körültekintőbb munkára van szükség.

III.

Az elmúlt év bűnügyi operatív helyzetének alakulása, munkánk tapasztalatai azt bizonyítják, hogy tevékenységünk fő irányai nem kívánnak alapvető változtatást. A fejlődő társadalmi igények azonban megkövetelik a bűnüldöző munka hatékonyságának további fejlesztését. Feladataink jelentkeznek a bűnmegelőzés, a felderítés és a szocialista törvényesség érvényesítése területén egyaránt. A bűnügyi munka időszerű tartalmi kérdéseit érintő fontosabb feladataink:

A bűnmegelőzés területén:

- 1./ Folytatni kell a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő okok feltárását és tervszerű szignalizálását az intézkedésre jogosult állami-, gazdasági és társadalmi szervekhez. Visszatérően ellenőrizni kell a szignalizált jelenség megszüntetésére irányuló intézkedések hatékonyságát. Megfelelő törvényes intézkedéseket kell tenni a mulasztást elkövető szervekkel szemben.
- 2./ A bűnügyi, közbiztonsági és igazgatásrendészeti szervek bevonásával fokozni kell a veszélyes bűnözők egybehangolt ellenőrzését és az így nyert információk rendszeres felhasználását. Hatékonyabb intézkedéseket kell tenni a költséges és munkakerülő életmódot folytató személyek és egyéb, bűnügyi szempontból figyelmet érdemlő kategóriák megismerésére, az információk rendszerezett felhasználására, a szükséges megelőzési intézkedések megtételére.
- 3./ Növelni kell a vagyonvédelmi intézkedések hatékonyságát, a vonatkozó minisztertanácsi határozat végrehajtásának ellenőrzését, a pénzkezelésre, pénzszállításra és egyéb

vagyonvédelmi intézkedésekre vonatkozó szabályok betartatását. Elő kell mozdítani a megelőzés technikai eszközeinek fejlesztését, folyamatos karbantartásuk megszervezését, fejleszteni alkalmazásuk taktikáját.

- 4./ Állami-, társadalmi szervek bevonásával ki kell alakítani a bűnmegelőzés helyi rendszerét és kísérletképpen be kell vezetni különböző települési kategóriákban.
- 5./ Tovább kell fejleszteni az ifjúság körében kifejtett bűnmegelőzési munka rendszerét, differenciáltan meghatározva az ifjúság egyes rétegeivel kapcsolatos feladatokat.

Fokozni kell a felderítési-, nyomozási tevékenység hatékonyságát. Ennek érdekében:

- 1./ Intézkedéseket kell tenni a nyomozások szervezettségének javítására. A kiemelt társadalomra veszélyességű ügyekben a főkapitányságok biztosítsák, hogy a korszerű munkaszervezési elveknek megfelelő tervszerű nyomozási tevékenység folyjon. A tömegesen előforduló, egyenként kisebb társadalomra veszélyességű bűnügyekben a parancsnokok megfelelő eligazítással, irányítással és ellenőrzéssel biztosítsák a nyomozási intézkedések hatékonyságát.
- 2./ Emelni kell a hálózati operatív munka színvonalát; a minőségi követelményeknek és a súlyponti képzés elveinek megfelelő fejlesztési terveket kell kialakítani. Meg kell szüntetni a helyenként mutatkozó formális vonásokat és más helytelen szemléleti módokat. Folytatni

kell az operatív feldolgozások fejlesztésére irányuló intézkedéseket. Biztosítani kell az év folyamán kiadásra kerülő új szabályzat rendelkezéseinek érvényesülését. Fokozni kell az operatív hálózati eszközök igénybevételét a bűnözésben mutatkozó szervezett vonások megszüntetésére; mind belföldi, mind külföldi bűnözői csoportosulások felszámolására.

- 3./ Fejlesztteni kell a forró nyomon üldözési intézkedéseket. Valamennyi rendőri szervnél növelni kell azon nyomozások számát, amelyek során idővesztés és megszakítás nélkül történik az ismeretlen tettes felderítése.
- 4./ Hatékonyabban kell támaszkodni a tárgyi bizonyítási eszközök és tudományos technikai módszerek alkalmazására, az információrendszer fejlesztésével növelni kell a nyilvántartásokból azonnal, vagy minél rövidebb idő alatt lehívható információk körét.
- 5./ Az aktuális gazdasági célkitűzéseknek megfelelően kell alakítani a tervidőszak súlyponti népgazdaság- és társadalmi tulajdonvédelem feladatait. - Így különösen:
 - a kiemelt beruházások védelmét;
 - a gazdálkodás folyamatában jelentkező bűncselekmények megelőzését, felderítését, az ügyek jogpolitikailag és gazdaság-politikailag helyes értékelését;
 - az árképzés folyamatában jelentkező visszaélések ellen, a minőségvédelem és fogyasztói érdekvédelem biztonsága érdekében indokolt esetben büntetőjogi eszközöket is igénybe kell venni.

- 6./ Az erőszakos garázda jellegű bűncselekmények megelőzése és visszaszorítása érdekében erősíteni kell a bűnüldözési munka támadó jellegét.
- 7./ Meg kell vizsgálni a tárgykörözési rendszer hatékonyságát és intézkedéseket kell tenni az eredményességet gátló tényezők kiküszöbölésére.

A bűnmegelőzés és bűnüldözés területén fokozottan érvényesíteni kell a szocialista törvényesség követelményeit.

- 1./ Átfogóan napirendre kell tűzni a jogalkalmazás jogpolitikai elveinek érvényesülését a bűnügyi munkában.
- 2./ Fokozni kell a nyomozás-elrendelések törvényességét annak érdekében, hogy tovább csökkenjen az alapos gyanu hiányában történt nyomozás-elrendelések száma. Fejleszteni kell a nyomozás-elrendelést megelőző értékelés színvonalát, gazdasági bűncselekmények ügyében pedig jogpolitikai és gazdaságpolitikai megalapozottságát.
- 3./ Javítani kell a nyomozások időszerűségét. A nyomozások tervszerűségének és szervezettségének fokozása útján növelni kell a 30 napon belül befejezett nyomozások arányát.
- 4./ Hatékonyabbá kell tenni a nyomozás során végbemenő bizonyítási tevékenységet. Csökkenteni kell a bizonyítási hiányosságokra visszavezethető nyomozás-megszüntetések számát.
- 5./ Fokozni kell a nyomozás során alkalmazott kényszerintézkedések törvényességét, meg kell szüntetni az őrizetbevételek elrendelése kapcsán helyenként még megmutatkozó hiányosságokat.

- 6./ Javítani kell a parancsnokok ellenőrző, revíziós tevékenységét mind a bünygyi, mind a közbizton-
sági állomány által végzett nyomozások során. A parancsnoki ellenőrzéseket fokozottan fel kell használni a fiatal, kellő tapasztalatokkal nem rendelkező állomány nevelésére, ismereteinek bő-
vítésére.

A bűnözés és bűnűldözés helyzetének tárgyilagosan felvázolt képe nem változtat azon a tényen, hogy hazánkban a közbizton-
sági viszonyok alapvetően kiegyensúlyozottak; nincs szégyen -
kezni valónk; a számszerű adatok más országokkal is kiállják az összehasonlítást. A helyzet-feltárás célja, hogy közös mun-
kával enyítsünk gondjainkon, csökkentsük a jelentkező hibák gyakoriságát és súlyát, hogy a jövőben aktívabb és szervezet-
tebb bűnűldöző tevékenység folyjék.

- . -